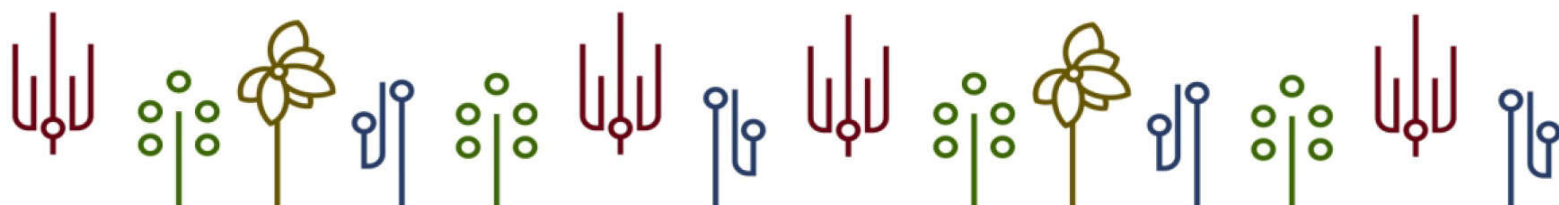

«ГЕОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ, ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА»

*Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення
кафедри Географії України та регіоналістики
(м. Чернівці, 31 жовтня - 2 листопада 2025 р.)*

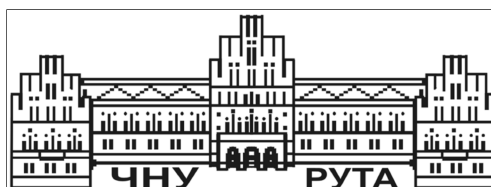

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії України та регіоналістики
Чернівецький відділ Українського географічного товариства

«ГЕОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ, ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА»

***Матеріали міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри
Географії України та регіоналістики
(м. Чернівці, 31 жовтня - 2 листопада 2025 р.)***

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 91+528.9+37.016:91](082)

Редакційна колегія: Джаман В.О., Джаман Я.В., Заблотовська Н.В., Заячук М.Д., Костащук В.І., Костащук І.І., Костенюк Л.В., Паланичко О.В., Пасічник М.Д., Ющенко Ю.С.

Географія, картографія, географічна освіта: історія, методологія, практика. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри Географії України та регіоналістики (м. Чернівці, 31 жовтня 2 листопада 2025 р.) – Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 568 с.

ISBN 978-617-8703-32-5

У збірнику представлено матеріали міжнародної науково-практичної конференції **«Географія, картографія, географічна освіта: історія, методологія, практика»** присвяченої 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 35-річчю створення кафедри Географії України та регіоналістики, де розкрито результати досліджень науковців з вивчення актуальних питань сучасної географічної науки задля розвитку та відбудови Української держави.

Тексти представлено у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен, дат та інших відомостей.

УДК: 502+316.3 (477)(08)

ISBN 978-617-8703-32-5

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025
© Колектив авторів, 2025

УЛІГАНЕЦЬ Сергій, СИРОВЕЦЬ Сергій ІНТЕГРАЦІЯ STEM-ОСВІТИ У ПРОЦЕС ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	453
ЧЕРВІНСЬКА Інна ЦИФРОВІЗАЦІЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ ВОЄННОЇ ДОБИ	458
ЯВОРСЬКА Вікторія, СИЧ Віталій, БУЯНОВСЬКИЙ Андрій МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРИРОДНИХ КОМПОНЕНТІВ У КОНТЕКСТІ СТАНДАРТІВ С6 І Е4.....	461
РЕГІОНАЛЬНЕ ТУРИЗМОЗНАВСТВО ТА РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ	
БЕЗУГЛИЙ Віталій, НІКОЛАЄВ Роман ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ: КЕЙС САКСОНІЇ-АНГАЛЬТ	465
ЄМЧУК Тетяна ПРОСТОРОВО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ РЕКРЕАЦІЙНОГО ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ	469
ЗАЯЧУК Оксана, КРУЛЬ Галина КРЕАТИВНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ АТМОСФЕРИ В КАВ'ЯРНЯХ ТРЕТЬОЇ ХВИЛІ.....	474
КАЗАКОВ Володимир, ПАЦЮК Вікторія ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ ГІРНИЧОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ.....	477
КАСІЯНИК Ігор, КАСІЯНИК Любов, МАТУЗ Ольга, МАТВІЙЧУК Борис ГЕОТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БАКОТСЬКОЇ ДЕСТИНАЦІЇ.....	482
КОСТАЩУК Володимир ІНТЕНСИВНІСТЬ РОЗВИТКУ ЗАКОРДОННОГО ТУРИЗМУ МІЖ ЧЕРНІВЕЦЬКОЮ ОБЛАСТЮ ТА КРАЇНАМИ СВІТУ У 2000-2021 РОКАХ	485
ЛАШКО Богдан РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНА АТЕСТАЦІЯ СОКИРЯНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	488
НАКОНЕЧНИЙ Костянтин, ПАЛАМАРЮК Марія ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	492
РУДАКЕВИЧ Іван, ГАВРИШОК Богдан РИМО-КАТОЛИЦЬКІ СВЯТИНІ ПІВДЕННОЇ ЧАСТИНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	495
СЕМЕНЮК Лариса РЕКРЕАЦІЯ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК: РОЛЬ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	499
СМИК Оксана, ЄРЕМІЯ Ганна РОЛЬ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ У ФОРМУВАННІ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ	503
ТАНГЕР Максим, БУЧКО Жанна ТУРИСТИЧНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЄВРОРЕГІОНІВ: ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА МОДЕЛІ РОЗВИТКУ	507
ТРОФИМЕНКО Єгор, БЕЗУГЛИЙ Віталій СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ МУЗЕЙНОГО ТУРИЗМУ ДНІПРА В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ	510
ФЛІНТА Наталія, ГАВРИШОК Богдан ТУРИСТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ГРОМАДИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ М. ТЕРНОПОЛЯ	515
ЯЧНЮК Марина, КОЛЕСНИК Анастасія УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ СЕРВІСУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ RIVOLI ЗА МОДЕЛЛЮ SERVQUAL.....	520

діяльності, що поєднують безпеку, гнучкість та інноваційні форми культурної комунікації в умовах воєнного часу.

Попри складну воєнну ситуацію, дніпровські музеї зберегли свою культурно-просвітницьку місію, демонструючи гнучкість, інноваційність і високу соціальну відповідальність. Їх діяльність сьогодні спрямована не лише на збереження матеріальної та нематеріальної спадщини, а й на осмислення новітніх історичних подій, формування національної ідентичності та підтримку громадської стійкості. Перспективним напрямом залишається посилення співпраці між музеями та туристичними агенціями, розвиток цифрової інфраструктури, а також розробка концепції «музеїв-укриттів» як безпечних освітніх просторів. Отже, музейний туризм Дніпра, попри виклики війни, продовжує розвиватися, набуваючи нових форм і змістів.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про музеї та музейну справу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. The art newspaper – What is a museum? Icom finally decides on a new definition, 24.08.2022. URL: <https://www.theartnewspaper.com/2022/08/24/what-is-a-museum-icom-finally-decides-on-a-new-definition>
3. Лавренко В.С. Національне та полікультурне у музейних наративах України та Європи. – Дніпро: Ліра, 2025. – 100 с.
4. Туристичний інформаційний центр м. Дніпро. URL: <https://www.facebook.com/tic.dnipro>
5. Музей історії Дніпра. URL: <https://midnipro.museum/>
6. Дніпровська міська рада – «Це було незабутнє дійство, яке вразило в саме серце», – дніпряни про акцію «Ніч музеїв», 17.05.2025. URL: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/73652/ce-bulo-nezabutne-dijstvo-yake-vrazilo-v-same-serce-dnipryani-pro-akciyu-nich-muzeiv>
7. Дніпропетровський національний історичний музей імені Дмитра Яворницького. URL: <https://www.museum.dp.ua/uk/>
8. Технічний музей «Машини часу». URL: <https://mvr.org.ua/>
9. Дніпровський художній музей. URL: <https://artmuseum.dp.ua/>

УДК 338.48

ТУРИСТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ МІСТА ТЕРНОПІЛЬ

Наталія ФЛІНТА, Богдан ГАВРИШОК

*Кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму; кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна
fni120272@tnpu.edu.ua
gavrishok_b@ukr.net*

Анотація У публікації розглянуто питання туристично-інформаційної політики територіальної громади на прикладі діяльності туристично-інформаційного центру м. Тернопіль. Визначено, що державна туристична політика реалізується завдяки системі

державного управління та завдяки застосуванню різних методів та інструментів впливу. Окреслено основні напрямки діяльності Туристично-інформаційного центру м. Тернополя.

Ключові слова: туристично-інформаційна політика, туристично-інформаційний центр, бренд, екскурсія, соціальні мережі.

N. Flinta Community tourism and information policy based on the example of the activities of the Ternopil City Tourism and Information Center

Summary. *The publication examines the issue of tourism and information policy of a territorial community using the example of the activities of the tourism and information center of the city of Ternopil. It is determined that the state tourism policy is implemented through the system of public administration and through the use of various methods and instruments of influence. The main areas of activity of the Tourism and Information Center of the city of Ternopil are outlined.*

Keywords: *tourism information policy, tourism information center, brand, excursion, social networks.*

Попри численні воєнні, політичні та соціально-економічні виклики останніх років, туристична галузь України залишається однією з небагатьох сфер економіки, яка стабільно приносила прибуток без потреби в державних дотаціях. Однак пандемічні обмеження та запровадження воєнного стану в зв'язку з повномасштабним вторгненням агресора підкреслили важливість боротьби за внутрішнього туриста і налагодження ефективної комунікації з ним. За таких непростих умов недостатньо лише володіти привабливими туристичними локаціями – необхідно вміти цікаво презентувати їх, орієнтуючись на свого потенційного відвідувача. Основне завдання представників туристичної сфери полягає в організації комфортного та актуального сервісу, який відповідає потребам і мотивації туристів. Туризм постійно змінюється, розвивається та функціонує, спрямований як державною, так і регіональною політикою у цій галузі.

Окремі аспекти реалізації туристичної політики держави аналізуються у працях Н. Василюхи [1], А. Іляшенко [2], О. Килина [3], Г. Михайліченко [6], Т. Примак [7] та ін. Багато аспектів організації ефективної туристично-інформаційної політики залишаються нерозглянутими у наукових працях. Серед них варто виділити питання суб'єктно-об'єктної основи туристичної політики, дослідження сучасних тенденцій щодо формування її інституційного та правового забезпечення, аналіз можливостей державно-приватного партнерства у цій галузі, оцінку результативності туристичної політики та її впливу на розвиток туристичної сфери. Вивчення наукової літератури свідчить про те, що туристична політика здебільшого створюється та впроваджується центральними органами державної влади, які забезпечують загальні економічні, інституційні та правові умови для розвитку туризму в країні. Відтак слід акцентувати увагу саме на державній туристично-інформаційній політиці на рівні територіальних громад.

Державна туристична політика реалізується завдяки системі державного управління та застосовує різні методи й інструменти впливу. У найбільш загальному вигляді можна виокремити наступні групи методів, що відрізняються по засобам впливу:

- ✓ фінансово-економічні;
- ✓ адміністративно-правові;
- ✓ соціально-психологічні.

Ефективність туристичної політики, як слушно зазначає О. А. Любіцева, відображується в «характері туристичного процесу та позначається місцем, яке займає у ньому національний туристичний ринок, й прибутковістю індустрії туризму, її прямим та опосередкованим внеском у національну економіку» [5].

Туристично-інформаційна політика Тернопільської міської територіальної громади здійснюється в першу чергу шляхом діяльності Туристичного інформаційного центру м. Тернополя, який був створений 27 вересня 2016 року з метою популяризації та розвитку туризму в Тернополі.

Основна функція центру полягає у наданні актуальної інформації туристам та місцевим жителям про культурні та історичні об'єкти, заклади харчування, розміщення та інші послуги, що стосуються туризму. Основна мета - формування позитивного туристичного іміджу, популяризація культурної та історичної спадщини громади. Для цього створено сайт Туристично-інформаційного центру <https://visit.ternopil.ua> Також створюються та поширюються інформаційні матеріали, буклети, карти, рекламна продукція, книги, використовуються QR-коди та туристичне маркування.

Для поширення інформації важливою є співпраця з закладами харчування, розміщення, туристичними агентствами. Інтенсивно використовуються сайт, соціальні мережі Facebook, Instagram, YouTube-канал, мобільний застосунок.

Розробляються відеоролики для соцмереж і YouTube. Є налагоджена співпраця з блогерами, які знімають програми про місто (Узол і Манько, Tour de Ukraine, пакуємо валізи з Тетяною Волковою та інші).

Важливим напрямом роботи є екскурсійна діяльність.

Центр організовує понад 50 різноманітних екскурсій: оглядових, тематичних, костюмованих, інтерактивних та гастрономічних.

Найпопулярнішими є маршрути «Таємниці Старого замку», «Велич Тернопільської Катедри» та «Тернопіль крізь призму часу».

Особливу увагу приділено інклюзивності: проводяться екскурсії для людей на кріслах колісних, із сурдоперекладом, а також волонтерські екскурсії для військових та їх сімей, громадських організацій, дітей по проєктах (Залізна Зміна, Пліч-о-пліч). Проводиться збір інформації для мапи безбар'єрності.

Для дітей і студентів особливий інтерес становлять квести, адаптовані під різні вікові групи та події в місті. Розроблено настільну гру «Монополія. Тернопіль».

У грі є знайомі вулиці, культурні об'єкти та улюблені заклади Тернополя в новому форматі. У грі: 6 унікальних туристичних локацій 18 реальних бізнесів Тернополя – можеш стати їхнім власником! Подорож містом, купуй, будуй, отримуй дохід і ставай монополістом .

Взимку для туристів та жителів міста функціонує «Хатинка Миколая», а впродовж року організовуються різноманітні дитячі заходи.

Окремої уваги заслуговує проєкт «Смачний Тернопіль», який знайомить гостей із гастрономічними традиціями міста. У вересні 2025 року долучився новий учасник (Ірина Шевчук) і відбулася презентація солодкого сувеніру (горіховий торт) «Вітання з Тернополя» у кав'ярні-кондитерській Bude.solodko. Тепер кожен бажаючий може відчутий смак міста XIX ст. (Рис.2).

Для студентів та представників освітніх закладів проводяться робочі зустрічі, навчальні практики та спільні проекти, що сприяють інтеграції молоді у сферу туризму.

Рис. 1 Костюмована екскурсія «Тернопільські spacerи»

З метою розвитку туристичної сфери організовуються семінари, виїзні навчально-практичні конференції та лекції, зокрема з психології спілкування з туристами, військовими чи надання першої медичної допомоги. Такі заходи сприяють професійному вдосконаленню екскурсоводів.

Центр є співорганізатором туристичних форумів, прес-турів для операторів і агентів з різних регіонів України, бере участь у фестивалях, ярмарках, міжнародних та профільних конференціях і виставках.

Розробляється та реалізовується сувенірна продукція з брендуванням міста.

Загалом туристично-інформаційний центр виконує ключову роль у наданні туристам необхідної та актуальної інформації про їхню обрану дестинацію. Він є осередком консультування, де туристи можуть отримати детальні дані про туристичні атракції, історичні пам'ятки, культурні заходи та інші цікавинки, пов'язані з їхнім майбутнім відпочинком. Це дає змогу подорожуючим краще пізнати вибране місце та ефективніше спланувати свою поїздку.

Отже, діяльність туристично-інформаційного центру м. Тернопіль є важливим механізмом для підвищення інформаційного та інфраструктурного забезпечення туристичної галузі, опанування прогресивним досвідом розробки ефективної туристичної політики та пропагування туристичного продукту як на місцевому так і на всеукраїнському рівнях.

Рис. 2. Горіховий торт «Вітання з Тернополя»

Список використаних джерел:

1. Василюх Н. В. Регіональна політика як чинник ефективного розвитку ринку туристичних послуг / Н.В. Василюх // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». – 2011. – Вип. 3. – С. 31-35.
2. Іляшенко А. Х. Державна політика у сфері туристичних послуг / А. Х. Іляшенко // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. – 2010. – № 2. – С. 93–100.
3. Килин О. В. Державне регулювання туристичної політики / О. В. Килин // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2011. – Вип. 21.15. – С. 199-203.
4. Комунальне підприємство «Туристично – інформаційний центр міста Тернополя». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://visit.ternopil.ua>
5. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любіцева– 3-тє вид., переробл. доп. – К. : Альтерпрес, 2005. – 436 с.
6. Михайліченко Г. І. Вектори сучасних трансформацій системи державного регулювання інноваційного розвитку туризму / Г. І. Михайліченко // Інноваційна економіка. – 2012. – №7. – С. 39-45.
7. Т. Ю. Примак, Д. О. Шелухіна Роль, функція та інновації туристично-інформаційних центрів в міжнародному просторі. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.1\(11\).2024.9](https://doi.org/10.32782/2708-4949.1(11).2024.9)